Conselleria d'Educació i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu

Abril-Maig 2026

Avaluació diagnòstica 2025-2026
4t d'educació primària

Competència en comunicació lingüística en llengua catalana

MODEL 2

Nom i llinatges: _____

Centre: _____ **Grup:** _____

Instruccions

- Per fer la prova utilitza un bolígraf **blau** o **negre** no esborrable.
- No facis servir cap corrector (líquid, cinta…).
- Has de contestar **totes** les preguntes seguint l'ordre en què apareixen a la prova. Si no saps respondre alguna pregunta, pots passar a la següent.
- En aquest model hauràs de **respondre** de la manera següent:

A. marcant ☒ l'**opció** correcta/marcant ☒ l'**opció** correcta a cada apartat.

☒ A. ☐ B. ☐ C. ☐ D.

B. marcant ⊗ les **opcions** correctes.

⊗ A. ◯ B. ⊗ C. ◯ D. ◯ E. ◯ F.

* Si t'equivoques, omple tot el requadre ■ o tot el cercle ● i marca de nou la resposta correcta amb una **X**.

* Si vols marcar de nou una opció ja descartada, encercla-la ◉.

C. escrivint la resposta correcta dins del requadre:

Aquest text...

D. marcant si les afirmacions són vertaderes (**V**) o falses (**F**) amb una **X**. També pot aparèixer l'opció de sí (**Sí**) o no (**No**), o altres opcions.

	V	**F**
	X	
		X
	X	
		X

E. escrivint ✍ als espais buits.

Completa ✍ la frase següent.

_____ _____

F. marcant ☒ l'**opció** de resposta correcta i justificant la teva resposta.

☐ A. Sí

☒ B. No

Per què?

Perquè... _____

G. unint amb fletxes quan l'enunciat demana que relacionis columnes.

La **PART 2** (expressió escrita) és per escriure la redacció final. Si necessites fer una planificació del text que has d'escriure, pots utilitzar l'espai indicat amb el nom ***planificació***.

* Recorda que només pots escriure la teva resposta dins l'espai que marca el requadre de color.

Comprensió oral

Àudio: Sabies què?. (2024) *Què feim quan no feim feina?*. IB3

1. Quina és la **idea principal** del programa *Sabies què*?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

- ☐ A. Aprendre coses noves.
- ☐ B. Preguntar coses noves.
- ☐ C. Aprendre coses estranyes.
- ☐ D. Deixar bocabadats amics i familiars.

2. Quines són les **idees secundàries** d'aquest àudio?

Marca ⊗ les **opcions** correctes.

(**3** opcions correctes)

Aquest programa...

- ◯ A. ...conta coses que no sabem.
- ◯ B. ...augmenta la nostra cultura.
- ◯ C. ...deixa amb la boca oberta amics i familiars.
- ◯ D. ...explica descobriments originals i singulars.
- ◯ E. ...resol enigmes, incògnites o coses secretes.
- ◯ F. ...fa que puguem aprendre coses de petits i grans.

0-1-2

3. El presentador ens diu *anau vius* perquè estiguem atents al programa.

Digues en quines **situacions** podem dir les **expressions** següents:

Relaciona amb **fletxes** les dues columnes.

Expressions	**Situacions: quan...**
A. Uep! Com anam?	1. ...acabam una conversa informal.
B. Mos deim coses.	2. ...complicam alguna cosa.
C. Això és mel.	3. ...ens creuam pel carrer amb un conegut.
D. Cercar na Maria per sa cuina.	4. ...ens agrada molt una cosa.

0-1-2

4. **Què vol dir** el presentador amb l'expressió ***que vos poden il·luminar***?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

Que ens...

- ☐ A. …pinten.
- ☐ B. …fan llum.
- ☐ C. …fan il·lusió.
- ☐ D. …donen idees.

5. Quines **activitats** podem fer en el nostre **temps lliure** segons el presentador?

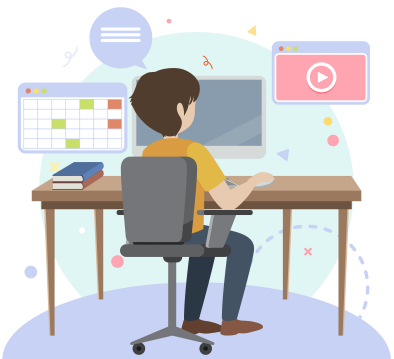
Marca ⊗ les **opcions** correctes.

(**4** opcions correctes)

◯ A.

◯ B.

◯ C.

◯ D.

◯ E.

◯ F.

0-1-2

6. Quin **programa** és **paregut** al d'aquest àudio?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

☐ A.

Sinopsi

"Capfico", una nova aposta d'estiu a través d'un format fresc, divertit, de proximitat i que aposta per l'entreteniment i l'orgull de mostrar els paisatges de costa que tenim arreu de la comunitat, ja siguin platges, cales o zones de bany dins la mar, on poder fer un bon 'Capfico'. Presentat per Jaume Colombàs i Antònia Ferrer i amb el toc de reporter a peu d'arena que aportarà Toni Horrach (concursant històric de 'Jo en sé més que tu' i cara coneguda de 'La Millor Festa').

Capfico · 2025 · Programes Entreteniment El més nou a IB3 Destacat

☐ B.

El SX3 se'n va de concert per diferents escenaris del territori. Els espectacles dels grups que triomfen entre el públic familiar ja estan a disposició dels súpers. Des de repertoris formats per cançons tradicionals i populars que traspassen generacions a composicions noves que parlen de temes vinculats amb l'educació emocional: la varietat de propostes musicals per gaudir en família és enorme. A cantar i ballar amb el SX3!

☐ C.

Sinopsi

"Vides de Rondalla" és el programa sobre les rondalles i llegendes de les Illes Balears. Vuit capítols i vuit rondalles conduïts per l'escriptora Maria de la Pau Janer i narrades pel també escriptor Gabriel Janer Manila, que exploraran una rondalla emblemàtica a través d'entrevistes amb convidats experts en cultura i folklore, artistes i escriptors que ens ajuden a entendre la vigència i l'impacte d'aquestes històries en la societat actual.

Vides de rondalla · 2025 · Programes Divulgació Cultura

☐ D.

7. Quina **intenció** té aquest **àudio**?

Marca ☒ **l'opció** correcta.

- ☐ A. Donar una ordre.
- ☐ B. Donar una opinió.
- ☐ C. Demanar una cosa.
- ☐ D. Informar sobre una cosa.

8. Digues ☒ si les afirmacions següents són **principals** (**P**) o **secundàries** (**P**).

La pel·lícula...	**P**	**S**
...és la primera sonora espanyola.		
...es va recuperar el 2020.		
...es va rodar a Mallorca.		
...té una durada de 8 minuts.		

0-1-2

9. **Completa** la frase amb la **paraula** adequada.

protagonitzada — pagada — dirigida — filmada

La primera pel·lícula sonora espanyola va ser _____ per Maria Forteza.

0-1

Lectura 1

El conte dels cabells d'herba

Un perruquer es va quedar calb i no hi havia cap producte que li fes créixer els cabells. Amagava el seu cap pelat sota una perruca, però això de ser un perruquer calb el feia força desgraciat.

A la seva dona li feia molta llàstima i va pensar: «S'ha de provar tot», i d'amagat, va afegir adob líquid per a plantes al producte que feia servir el seu marit.

Una setmana després al perruquer li va començar a créixer herba verda i tendra al cap.

A la ciutat tothom va quedar parat i meravellat, i es va posar de moda dur gespa al cap. Però els cabells d'herba només creixien en calbes de debò. A la resta dels caps, l'adob per a plantes no els feia cap efecte, havien de dur perruques d'herba artificial o tenyir-se els cabells de verd. Però es veia de seguida qui tenia un cap d'herba autèntica i qui no. Per això tothom envejava aquells que duien gespa natural al cap.

És clar que els caps d'herba de debò havien d'anar amb compte amb les vaques, els cavalls, les ovelles i altres animals herbívors. Per això van deixar d'anar al parc zoològic: a un d'ells, un cangur gegant se li havia menjat tota l'herba del cap.

Wölfel, Úrsula. 29 contes bojos. *El conte dels cabells d'herba* (21). Traducció d'Anna Tortajada. Il·lustracions de Teresa Martí. Editorial Cruïlla. 1991.

10. Marca ☒ l'**opció** correcta a cada apartat.

***El conte dels cabells d'herba* és...**

☐ A. ...un poema...

☐ B. ...una exposició...

☐ C. ...una instrucció...

☐ D. ...una narració...

...**perquè**...

☐ 1. ...dona ordres.

☐ 2. ...conta una història.

☐ 3. ...expressa un sentiment.

☐ 4. ...presenta un fet objectiu.

0-1 ☐

11. Quina **intenció** té aquest text?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

Fer entendre que...

☐ A. ...és divertit canviar de pentinat sovint.

☐ B. ...tothom hauria de portar el mateix pentinat.

☐ C. ...seguir totes les modes pot fer que fem coses ridícules.

☐ D. ...tenir cabells d'herba és millor que tenir cabells normals.

12. Quin **tema** o **temes** creus que tracta la lectura 1?

Marca ☒ l'**opció** correcta i contesta.

☐ A. L'acceptació de la diferència,…

☐ B. La superficialitat de les modes,…

☐ C. L'autoestima i la percepció d'un mateix,…

☐ D. Tots els temes anteriors,…

…perquè…

0-1-2

13. Marca ☒ l'**opció** correcta.

Amb la frase «A la ciutat tothom va quedar parat i meravellat» sabem que **la gespa era**…

☐ A. …molt estranya i cridava molt l'atenció.

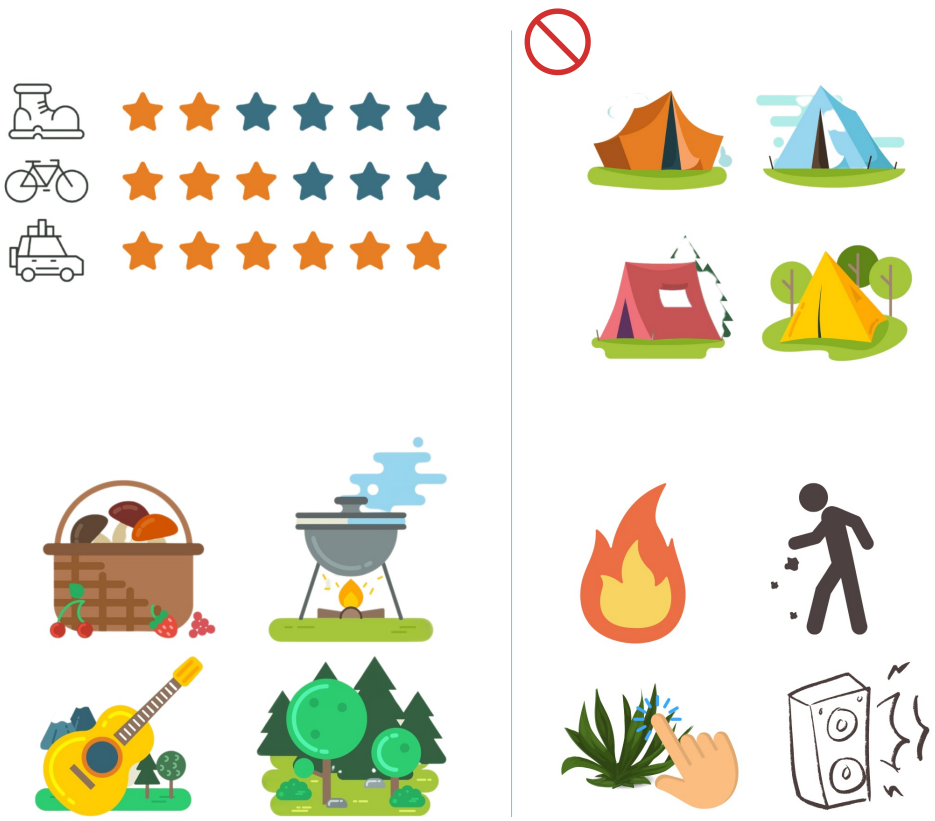
☐ B. …tan bonica que tothom la volia mirar.

☐ C. …molt normal i no va interessar a ningú.

☐ D. …tan sorprenent que tothom es va aturar.

14. Digues ☒ quines d'aquestes **accions** pots fer (**Sí**) i quines no (**No**).

Parc natural

	Sí	No
Acampar.		
Tocar les plantes.		
Rutes en bicicleta.		
Rutes per fer a peu.		
Llençar brutícia a terra.		
Fer sonar música amb altaveus.		

0-1-2

15. Marca ☒ l'**opció** correcta a cada apartat.

Les **persones** poden **prendre** aquests **productes**?

☐ A. Sí,

☐ B. No,

...**perquè**...

☐ 1. …les plantes són éssers vius.

☐ 2. …no hi ha cap avís escrit en lletres grans.

☐ 3. …té pictogrames de perill que indiquen que pot ser tòxic o irritant.

☐ 4. …l'etiqueta és verda i té dibuixos de plantes, cosa que vol dir que és natural.

0-1

16. **Llegeix** les informacions següents i **completa** el text que hi ha a continuació.

Estàs Regant Correctament?

Una de les pràctiques més importants és **regar profundament i amb menys freqüència**. Això fomenta **el creixement de les arrels**, que és essencial per a una **gespa saludable**.

Jardins Natury

Freqüència i tècniques per a tallar la gespa

És recomanable tallar cada dues setmanes, depenent del desenvolupament de la gespa. Això permet que les arrels s'assenteixin i es mantinguin saludables.

Agroals. Maquinària Forestal

Si vols tenir una gespa _____ l'has de regar_____

i tallar-la cada_____setmanes per fomentar que creixin

les _____.

0-1-2

17. Quina **paraula** surt a la **lectura 1** que té el **mateix significat** que ***desafortunat***?

Escriu-la a continuació.

0-1

_____

18.

El perruquer posa de moda portar gespa al cap.

Escriu un **exemple** d'alguna **cosa** que es faci simplement perquè **està de moda**.

0-1

Lectura 2

Edicions CAVALL FORT

Les dones: les oblidades de la prehistòria

posted in: Cavall fort

Cavall fort 1509

L'article

Tot i referir-se a la part més antiga de la història de la humanitat, els estudis sobre prehistòria són relativament recents. Alguns historiadors, geòlegs i naturalistes del segle XIX van començar a investigar sobre el nostre passat més remot. I sí, tots van ser homes.

Una mirada esbiaixada

En aquella època, el fet que els estudiosos fossin tots homes va fer que els seus interessos i la seva mirada vers el passat se centressin només en els homes i oblidessin l'altra meitat de la població, és a dir, totes les dones.

Aquest fet, que malauradament no va ser exclusiu de la prehistòria sinó de tota la història, la història de l'art i de les ciències més diverses, ha perdurat gairebé fins als nostres dies.

Homes a tot arreu?

Els investigadors arqueòlegs van imaginar unes societats passades en què els homes sempre es trobaven en el centre de totes les activitats. Els homes dirigien i eren els guies polítics i espirituals de les comunitats, caçaven i pescaven, construïen les cabanes i edificaven les tombes per als morts. Els homes eren els ardits comerciants i aventurers que feien tota mena de descobertes: el foc, la navegació, les eines de metall, la roda…

I les dones?

On eren les dones? Havien fet alguna cosa digna de menció? No es podia negar que eren les responsables de dur fills al món, i això no era poca cosa! I a vegades també tenien cura de vells i malalts. Els savis continuaven pensant que, sens dubte, com les seves esposes dels segles XIX i XX, les dones prehistòriques cuinaven, cosien, procuraven l'aigua i la llenya per a la llar i tal vegada feien els atuells ceràmics. Res que als seus ulls els semblés molt rellevant. Com si les cures o l'alimentació no fossin importants!

Lectura 2

Un canvi de mirada

Hem d'arribar a finals del segle XX quan un seguit de dones prehistoriadores i arqueòlogues van començar a mirar el passat amb uns altres ulls. És clar que eren importants les tasques que se suposava que feien les dones, però, a més, en la prehistòria hi devia haver hagut dones líders polítiques i religioses, comerciants, viatgeres, inventores, artistes, caçadores…

Eren dones

Moltes troballes de restes de persones que s'havien trobat se suposava que eren homes. Ara les noves tecnologies arqueològiques permeten desfer molts errors. I les noves maneres de veure l'arqueologia fan que les troballes s'estudiïn diferent.

Com s'ha sabut, tot això?

Només ha calgut no tenir prejudicis i atenir-se a la recerca seriosa. Sovint les noves tècniques aplicades a l'arqueologia estan donant sorpreses i fan caure les visions simplistes del passat.

Encara avui, el cinema, els còmics, les novel·les, els llibres de divulgació i els museus que fan referència a la prehistòria continuen representant les dones de manera passiva, sempre situades en un segon terme, sense importància. Malauradament, són poques les excepcions.

Cal lluitar contra les visions parcials o esbiaixades i explicar que l'arqueologia ha començat a donar la raó a les investigadores pioneres!

Cavall fort. 2025. *Les dones: les oblidades de la prehistòria*. Edicions Cavall Fort.

19.

Líders espirituals

Hi havia dones que eren guies del seu poble, com la xaman de Hilazon Tahtit, a Israel, enterrada amb vuitanta-sis closques de tortuga, una cama humana i una ala d'àliga daurada entre altres ofrenes.

Quina **imatge** correspon a aquest **text**?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

☐ A.

☐ B.

☐ C.

☐ D.

20. Quines paraules **signifiquen** el **mateix** que ***esbiaixada***?

Marca ⊗ les **opcions** correctes.

(**3** opcions correctes)

- ◯ A. partida
- ◯ B. tallada
- ◯ C. parcial
- ◯ D. desigual
- ◯ E. objectiva
- ◯ F. incompleta

0-1-2

21. Quina **imatge** representa millor la idea de la lectura 2?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

☐ A.

☐ B.

☐ C.

☐ D.

22. **On** podries trobar els **textos** següents?

Relaciona amb **fletxes** les dues columnes.

	Text		**Lloc**
A.	*Ganivet de sílex tallat* Edat del bronze (fa uns 4.000 anys) Trobada a: Cova de Son Caulelles, Marratxí (Mallorca).	1.	Definició de diccionari.
B.	**Prehistòria**: és el temps molt antic en què encara no s'escrivia.	2.	Llibre de Coneixement del Medi Social i Cultural.
C.	La prehistòria es divideix en tres etapes: **Paleolític**, **Neolític** i **Edat dels metalls**.	3.	Còmic sobre la prehistòria.
D.	Estic fent una eina nova amb sílex!	4.	Cartell d'una peça d'un museu arqueològic.

0-1-2

23. **Quina** d'aquestes **informacions** del text és **secundària**?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

☐ A. Els primers estudiosos de la prehistòria al segle XIX eren homes.

☐ B. Les dones són les grans oblidades dels estudis de la prehistòria.

☐ C. Els estudis sobre la prehistòria no han tingut en compte la perspectiva femenina.

☐ D. Els savis consideraven que les dones de la prehistòria feien el mateix que les seves esposes.

24. **Què** pot passar si **només** els **homes** expliquen la **història**?

0-1

25. Quines **frases** poden ser **injustes** o **deixar fora** algunes **persones**?

Marca ⊗ les **opcions** correctes.

(**4** opcions correctes)

◯ A. En la prehistòria hi devien haver hagut dones líders polítiques.

◯ B. Els homes sempre es trobaven al centre de totes les activitats.

◯ C. La seva mirada vers el passat només se centrava en els homes.

◯ D. Els homes eren els ardits comerciants i aventurers que feien tota mena de descobertes.

◯ E. Cal lluitar contra les visions parcials o esbiaixades i explicar que l'arqueologia ha començat a donar la raó a les investigadores pioneres!

◯ F. Els savis continuaven pensant que, sens dubte, com les seves esposes dels segles XIX i XX, les dones prehistòriques cuinaven, cosien, procuraven l'aigua i la llenya per a la llar.

0-1-2

26. Quina **idea comparteixen** aquests dos **textos**?

Caçadores

Hi havia dones que caçaven, com la caçadora de guanacs i vicunyes del Perú, una jove de fa nou mil anys. I no es tracta d'un cas excepcional, sinó que ja s'han trobat onze dones més enterrades amb les armes de caça a la serralada dels Andes!

Poetes

Fa més de 3.000 anys, a una terra llunyana que es deia Mesopotàmia, hi vivia una dona anomenada **Enheduanna**. Era sacerdotessa i poeta, i escrivia poemes molt bonics sobre els déus i la natura. És la primera escriptora del món de qui tenim el nom!

Marca ☒ l'**opció** correcta.

- ☐ A. Les dones poden fer les mateixes coses que els homes.
- ☐ B. Les dones poden caçar i fabricar armes com els homes.
- ☐ C. Tots tenim dret a opinar i a decidir, i a escoltar els altres.
- ☐ D. Totes les persones tenim els mateixos drets i oportunitats.

27. Quin **missatge** vol transmetre el **text**?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

- ☐ A. S'ha d'explicar la història de les dones.
- ☐ B. Els homes no poden estudiar la història.
- ☐ C. Les dones també poden estudiar la història.
- ☐ D. S'ha de corregir la manera com s'ha explicat la història.

Expressió escrita

28. A continuació hauràs de fer una redacció de mínim de **50 paraules**.

Si n'escrius menys no es corregirà la teva redacció.

Et recomanam que preparis la redacció a l'espai indicat amb el nom

planificació: apunta quines coses voldràs dir i en quin ordre.

Després, escriu la redacció dins l'espai que marca el requadre de color.

El meu racó preferit

Escriu un text on descriguis un lloc que t'agrada molt (una habitació, un parc, una platja…). Explica com és, què hi fas i per què t'agrada.

Expressió escrita

Planificació

Expressió escrita

28a	28b	28c	28d	28e	28f	28g
0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1

28h	28i	28j	28k	28l	28m
0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1

Si has repassat bé tota la prova...

Enhorabona, has acabat!

Moltes gràcies per la teva col·laboració!

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu

Les imatges tractades en aquest document no vulneren els drets de propietat intel·lectual.